
Vammaisneuvoston kooste palautteesta omaishoidon tuen ja siivouspalvelun palvelusetelien ja sääntökirjoihin (28.4.2026)

Taustaa

- Pohteen vammaisneuvosto sai mahdollisuuden antaa lausunnon omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirjoista - omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu ja vaativa omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu, sekä siivouspalvelun palvelusetelin sääntökirjasta. Vammaisneuvosto kiittää tästä mahdollisuudesta.
- Vammaisneuvoston jäsenet saivat mahdollisuuden kommentoida sääntökirjoja Padletissa 9.-19.4.2026 välisenä aikana. Padlettiin laitettiin valmistelijoiden toimesta annetut kysymykset, joihin toivottiin näkemyksiä. Vammaisneuvoston jäsenillä oli mahdollisuus myös kysyä palautetta oman kunnan vammaisneuvoston jäseniltä. Jokaiseen kysymykseen saatiin näkemyksiä.
- Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi –palvelualue on koonnut yhteenvedon vastauksista. Vammaisneuvoston puheenjohtajisto on käynyt läpi koosteen ja puoltaa niiden eteenpäin lähettämistä tulevaisuuslautakunnalle.

1. Omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirja - omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu 1/3

Ovatko sääntökirjan vaatimukset ja ohjeet mielestäsi selkeät ja ymmärrettävästi kirjoitettu?

- Vammaisneuvoston jäsenet toteavat, että sääntökirja on selkeä ja ymmärrettävä.
- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat, että sääntökirjassa käytettäisiin tarkempia termejä. Asiakkaan sijasta toivotaan käytettäväksi esimerkiksi termejä *omaishoitaja* ja *hoidettava*, sillä omaishoidon tuki käsittää aina kaksi osapuolta. Todetaan, että omaishoitaja on kumppani hyvinvointialueelle, mutta vapaiden osalta hän on myös palvelua käyttävä asiakas ja olisi tärkeää välttää sekaannukset siitä, kehen säännöissä viitataan.

Onko käytetty kieli helposti hahmotettavaa myös ilman erityistä asiantuntemusta?

- Vammaisneuvoston jäsenet toteavat kielen olevan hahmotettavaa ja ymmärrettävää.

1. Omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirja - omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu 2/3

Onko jokin kohta, joka jäi epäselväksi tai tuntui vaikeasti tulkittavalta?

- Vammaisneuvoston jäsenelle on epäselvää kohdasta **4.4 Palveluntuottajaa koskevat yleiset velvoitteet** s. 14: Mistä palveluntuottaja voi tarkistaa vastaavalta Pohteen omalta toiminnalta edellytetyn tason?
- Vammaisneuvoston jäsenelle on epäselvää kohdasta **13.1 Palvelun sisältö**, s. 26: kotiin annettavassa palvelussa tehtävät eivät saa olla lääkehoitoon liittyviä (jakaminen, annostelu, ottamisessa avustaminen). Tämä koetaan ristiriitaisena henkilöstön kelpoisuusvaatimukseen ja kohtaan **15.3 Työntekijät** s. 33 ”hoiva-avustaja ei voi osallistua lääkehoitoon ilman koulutusta”. Edellä mainittuun ristiriitaan toivotaan selkeyttämistä.

1. Omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirja - omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu 3/3

Puuttuuko mielestäsi sääntökirjasta jotakin palvelun sisältöön liittyvää?

- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat, että palveluntuottajat velvoitettaisiin keräämään vuosittain asiakaspalautetta henkilöstön lisäksi sekä omaishoitajilta että hoidettavilta, josta raportoitaisiin esimerkiksi Pohteelle toimitettavassa toimintakertomuksessa.

Mitä muuta haluaisit sanoa sääntökirjaan liittyen?

- Vammaisneuvoston jäsenet huomauttavat, että tällä hetkellä kaikilla alueilla ei ole palveluntuottajia ylipäätään tai ainakaan sellaista palveluntuottajaa, joka pystyisi vastaamaan sääntökirjan vaatimuksiin.
- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat asiakkaalle sääntökirjasta lyhyempää, tiivistettyä selkokielistä versiota.

2. Omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirja -vaativa omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu 1/3

Ovatko sääntökirjan vaatimukset ja ohjeet mielestäsi selkeät ja ymmärrettävästi kirjoitettu?

- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat, että sääntökirjassa käytettäisiin tarkempia termejä. Asiakkaan sijasta toivotaan käytettäväksi esimerkiksi termejä *omaishoitaja* ja *hoidettava*, sillä omaishoidon tuki käsittää aina kaksi osapuolta. Todetaan, että omaishoitaja on kumppani hyvinvointialueelle, mutta vapaiden osalta hän on myös palvelua käyttävä asiakas ja olisi tärkeää välttää sekaannukset siitä, kehen säännöissä viitataan.

Onko käytetty kieli helposti hahmotettavaa myös ilman erityistä asiantuntemusta?

- Vammaisneuvoston jäsenet toteavat kielen olevan hahmotettavaa ja ymmärrettävää.

2. Omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirja -vaativa omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu 2/3

Onko jokin kohta, joka jäi epäselväksi tai tuntui vaikeasti tulkittavalta?

- Vammaisneuvoston jäsen toivoo, että kohta **4.5 Vaadittava raportointi** sivulla 17 olisi hyvä avata tarkemmin, vaikkapa esimerkein, mitä haitta- ja vaaratilanneilmoitukset ovat.
- Vammaisneuvoston jäsenelle on epäselvä seuraava kohta **18.3 Virhe ja sanktiointi**, sivulta 44: ”Pohteella on virheen perusteella oikeus pidättäytyä maksamasta palvelun hintaa. Pohde ei kuitenkaan saa pidättää rahamäärää, joka ilmeisesti ylittää ne vaatimukset, joihin hänellä on virheen perusteella oikeus.”
 - Kehen viitataan viimeisessä kohdassa ”joihin **hänellä** on virheen perusteella oikeus”?

Puuttuuko mielestäsi sääntökirjasta jotakin palvelun sisältöön liittyvää?

- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat, että palveluntuottajat velvoitettaisiin keräämään vuosittain asiakaspalautetta henkilöstön lisäksi sekä omaishoitajilta että hoidettavilta, josta raportoitaisiin esimerkiksi Pohteelle toimitettavassa toimintakertomuksessa.

2. Omaishoidon tuen vapaan palvelusetelin sääntökirja -vaativa omaishoidon tuen vapaan kotiin annettava palvelu 3/3

Mitä muuta haluaisit sanoa sääntökirjaan liittyen?

- Kohta **8.2 Laskutus ja maksuehdot**, s. 21, ”..erillisiä kustannuksia..” on mainittu kahteen kertaan sama lause.
- Kohta **11 Valvonta**, s. 23, ”..laadunvalvonta, tarkastus- ja valvontakäynnit (hva:n oikeus)... toivotaan tarkennusta, että tehdäänkö niitä joka tapauksessa ja kuinka usein.
- Vammaisneuvoston jäsen ehdottaa, voisiko sanktioiden rinnalle kirjata myös palkitsemisen esimerkiksi tähtimerkinnän palveluntuottajalistaukseen.
- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat lisäksi selkokielistä versiota sääntökirjasta, johon on koottu keskeiset asiat.

3. Siivouspalvelun palvelusetelin sääntökirja 1/2

Ovatko sääntökirjan vaatimukset ja ohjeet mielestäsi selkeät ja ymmärrettävästi kirjoitettu?

- Vammaisneuvoston jäsenet toteavat, että sääntökirja on selkeä ja ymmärrettävä.
- Vammaisneuvoston jäsenet toivovat, että sääntökirjassa käytettäisiin tarkempia termejä. Asiakkaan sijasta toivotaan käytettäväksi esimerkiksi termejä *omaishoitaja* ja *hoidettava*, sillä omaishoidon tuki käsittää aina kaksi osapuolta. Todetaan, että omaishoitaja on kumppani hyvinvointialueelle, mutta vapaiden osalta hän on myös palvelua käyttävä asiakas ja olisi tärkeää välttää sekaannukset siitä, kehen säännöissä viitataan.

Onko käytetty kieli helposti hahmotettavaa myös ilman erityistä asiantuntemusta?

- Vammaisneuvoston jäsenet toteavat, että sääntökirjan kieli on pääosin ymmärrettävää, mutta alussa ja lopussa kieli on haastavampi ymmärtää. Tähän toivotaan selkeytystä.

3. Siivouspalvelun palvelusetelin sääntökirja 2/2

Onko jokin kohta, joka jäi epäselväksi tai tuntui vaikeasti tulkittavalta?

- Vammaisneuvoston jäsen toivoo tarkennusta sääntökirjaan siihen, kenelle palvelu kuuluu ja mikä on lähiomaisen vastuu.

Mitä muuta haluaisit sanoa sääntökirjaan liittyen?

- Vammaisneuvoston jäsen toteaa, että on tärkeää saada sääntökirja käyttöön yhtenäisesti koko Pohteen alueella. Palvelun laadun varmistaminen asuinpaikasta riippumatta on tärkeää ja sääntökirjan koetaan tukevan tätä.

Puuttuuko mielestäsi sääntökirjasta jotakin palvelun sisältöön liittyvää?

- Vammaisneuvoston jäsen kysyy, miten palvelu tuotetaan, jos alueella ei ole palveluntuottajia jotka vastaavat vaatimuksia. Onko tarpeen liittää sääntökirjaan poikkeuksia henkilöstövaatimusten osalta edellä mainitun perusteella.